

Література

1. Про охорону земель: Закон України.
2. Шарий Г.І Інституційне забезпечення розвитку земельних відносин в аграрному секторі України [Текст] : монографія / Г. І. Шарий ; М-во освіти і науки України, Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка. - Полтава : [б. в.], 2016. - 604 с..
3. Сохнич А Я.,Тібілова Л.М. Ланшафтно-екологічні аспекти управління земельними ресурсами // Економіка АПК. - 2006. - № 5.
4. Шляхи підвищення родючості ґрунтів рекомендації по підвищенню ефективності родючості ґрунтів: Наук.-метод, вид. / За ред. ІБ.С. Носка. - К.: Аграрна наука. - 1999. 10 с .
5. Шарий Г.І., Тимошевський В.В., Фесак А.С. Агроекологічні перспективи — не загубити надбане! / Г.І.Шарий, В.В.Тимошевський, С.А.Фесак // Землевпорядний вісник. - 2018. - № 8. - С.25-30.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГРОМАД У КОНТЕКСТІ ПЛАНУВАННЯ ТА РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ

Юдіна Д. А.

(науковий керівник к. е. н., Анопрієнко Т. В.)

Харківський національний аграрний університет
ім. В. В. Докучаєва

Сучасний розвиток суспільства вимагає запровадження нових підходів господарювання. Земля є просторовим базисом життєдіяльності людини, тому питання перерозподілу земель між власниками та користувачами, категоріями та угіддями набувають особливої ваги за часів економічної трансформації.

Особливо гостро питання раціонального й ефективного використання ресурсного потенціалу, у тому числі земельного, постає у контексті запровадження децентралізації влади, та формування самодостатніх громад. Переважна більшість новостворених громад є сільськими та селищними, що обумовлює прийняття зважених рішень та застосування підходів, які б давали позитивні результати за умови мінімізації капіталовкладень.

Запровадження процесів децентралізації влади спонукало до створення в грудні 2016 року Роганської об'єднаної територіальної громади (ОТГ) [1] на основі об'єднання двох сусідніх рад Роганської селищної ради та Пономаренківської сільської ради (рис. 1) Харківського району Харківської області. Об'єднана громада безпосередньо прилягає до східної межі адміністративного центру Харківської області – міста Харків, і входить до його приміської зони. Чисельність населення громади – 15 098 мешканців, з яких 10 825 осіб проживає на території Роганської селищної ради. Адміністративним центром громади є селище Рогань. Площа громади становить 77,07 км².

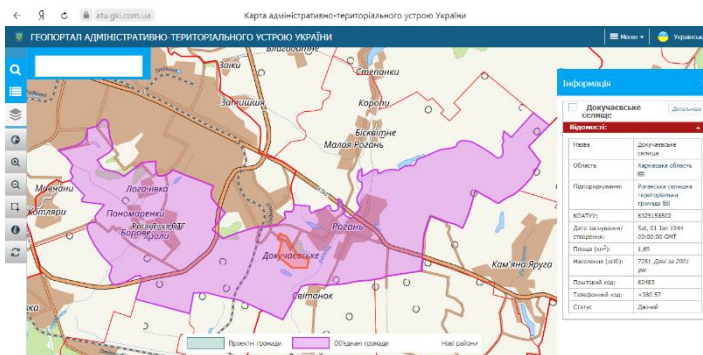

Рисунок 1 – Територія Роганської селищної об'єднаної територіальної громади

На сьогоднішній день Роганській об'єднаній територіальній громаді підпорядковані сім населених пунктів: сел. Рогань, сел. Докучаєвське, с. Хроли, с. Пономаренки, с. Лелюки, с. Борове та с. Логачівка.

Для дослідження виберемо селище Докучаєвське, яке примикає до східної межі обласного центру – міста Харкова. За даними Роганської селищної ради [1] чисельність населення становить 7 217 чол. Слід відзначити, що територія селища Докучаєвське є неоднорідною. Історично склалося, що селище має два громадських центра, головний – в центральній частині селища, біля території Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, та другорядний – у північній частині селища, на території колишнього учгоспу «Комуніст». Населений пункт розділений залізницею на дві частини, при цьому західний масив представлений кварталами новобудов індивідуальної житлової забудови (присадибні ділянки), які почали забудовуватися у 90-х роках ХХ ст. В історичному розвитку селище отримало назву «студентського містечка», або «містечка».

Більш детально розглянемо північну частину території сучасного селища Докучаєвське (колишня назва учгосп «Комуніст»), з якої починався розвиток населеного пункту, площа її складає орієнтовно 50 га (рис. 2) [2].

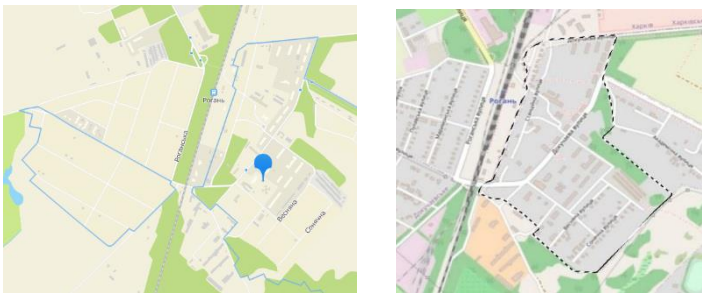

Рисунок 2 – Територія об'єкту дослідження

Містечко було збудоване за промисловою зоною м. Харкова яка розміщена по вул. Роганська, біля залізничної станції Рогань та набула свого інтенсивного розвитку під час будівництва сільськогосподарського інституту. Окрім особливого місця розташування населений пункт має унікальний для сільської місцевості великий об'єкт – вищий навчальний заклад – Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва, який у тому числі є разом із тютюновим підприємством «Філіп Морріс Україна» головним джерелом надходження доходів до бюджету Роганської громади.

Важливим чинником розвитку громади є покращення якості життя мешканців шляхом ревіталізації місць громадського користування у населених пунктах громади.

Основними перешкодами для розвитку громади є:

- відсутність достатньої кількості робочих місць у громаді та високий рівень безробіття;
- низький рівень заробітної плати;
- високі витрати на ведення бізнесу;
- нестабільність законодавчої та податкової політики.

Проте, серед переваг місцевості є:

- розташування на межі з потужним обласним центром – містом Харковом;
- можливість використання економічного потенціалу великого міста;
- розміщення Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, у тому числі як науково потенціалу громади;
- територія для ще більшого розвитку сільського господарства.

Харків – це не тільки місце праці для мешканців громади, але також місце попиту на продукти і послуги, які можуть бути створені в об'єднаній громаді.

Для забезпечення розвитку селища та громади необхідно здійснити наступні кроки:

1. поліпшення інфраструктури селища;
2. покращення рівня життя населення;
3. створення сприятливих умов для гарного та комфортного життя (відпочинку) мешканців містечка.

Проведений аналіз території селища дозволяє зробити висновок про наявність вільних (резервних) території під забудову об'єктами соціально-економічно напрямку та житлової багатоповерхової забудови для існуючих і нових мешканців. Також слід відміти, що попит на невелике, комфортне житло за помірною ціною (квартири готельного типу) є досить високим.

З метою поліпшення інфраструктури містечка та покращення рівня життя мешканців пропонується відвести будівлю, що не використовується для відкриття соціального магазину (наприклад, АТБ) та аптеки.

Для духовного та фізичного розвитку пропонується відкриття культурно-спортивного комплексу для дітей і дорослих (у вільний час) з метою покращення здорового способу життя різних верств населення. Дані пропозиції можливо реалізувати, в тому числі завдяки виявленим вільним територіям.

Ці заходи з поліпшення інфраструктури та рівня життя населення запропонують нові робочі місця та покращать стан занедбаних споруд, які втрачають свої фізичні якості та можливості.

Отже, планування та використання території сільських поселень у контексті децентралізації влади є актуальним і потребує уваги не лише з боку органів місцевого самоврядування, а в першу чергу науковців, як джерела отримання обґрунтованих і зважених пропозицій

щодо сталого розвитку територій новостворених об'єднаних територіальних громад, під час формування нової нормативно-правової бази їхнього функціонування та діяльності.

Під час дослідження основних проблем розвитку об'єднаних територіальних громад та сучасних сільських населених пунктів виявлені ряд проблем пов'язаних із демографічною та соціально-економічною ситуаціями, станом інженерно-транспортної інфраструктури.

З метою створення умов ефективного розвитку громади та її сільських населених пунктів, виявленні основні напрями вирішення соціально-побутових проблем, а саме:

- поліпшення інфраструктури населених пунктів;
- покращення рівня життя населення;
- створення сприятливих умов для гарного та комфортного життя (відпочинку) мешканців населених пунктів.

Запропоновані заходи забезпечать розвиток сільських поселень у контексті децентралізації влади.

Література

1. Офіційний сайт Роганської об'єднаної територіальної громади. URL : <http://roganska.gromada.org.ua/> (дата звернення: 18.09.2020).

2. Схема Докучаєвське 2 GIS. URL : <https://2gis.ua/kharkov/geo/15481746489344104/-36.446936%2C49.892833?m=36.446038%2C49.895882%2F14.07> (дата звернення: 18.09.2020).